

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/53/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117221750
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2117221750.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Iveta Jankovičová a sudcov Daša Kontríková a Ľubica Bundzelová, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti: C. H., narodená XX.XX.XXXX, I. H., narodená XX.XX.XXXX, obe zastúpené opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, obe bytom u matky, deti rodičov: matka U. H., narodená XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, právne zastúpená: JUDr. Máriou Jezerskou, advokátkou, Hlavná 42, Trnava a otec S. H., narodený XX.XX.XXXX, bytom Z. A. XXXX/XX, T., právne zastúpený: JUDr. Eva Koleničová, advokátka, so sídlom Paulínska 20, Trnava, o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu v Trnave, č. k. 31P/40/2017 - 480 zo dňa 10. apríla 2019, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu I. inštancie sa potvrdzuje.
- II. Účastníkom sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd I. inštancie odvolaním napadnutom rozsudku rozhodol, že :

I. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletými každý nepárny kalendárny týždeň od piatka 12.00 hod. do nedele do 17.30 hod., pričom si maloleté deti prevezme v školskom zariadení, resp. v mieste bydliska matky a po ukončení styku ich odovzdá v mieste bydliska matky.

II. Mimo bežnej úpravy styku je otec oprávnený stretávať sa s maloletými počas vianočných sviatkov každý nepárny kalendárny rok od 24.12. od 10.00 hod. do 25.12. do 10.00 hod., a potom od 28.12. od 10.00 hod. do 31.12. do 10.00 hod. a každý párný kalendárny rok od 25.12. od 10.00 hod. do 28.12. do 10.00 hod. a potom od 31.12. od 10.00 hod. do 1.1. nasledujúceho kalendárneho roka do 18.00 hod.; počas jarných prázdnin každý párný kalendárny rok od pondelka od 10.00 hod. nepretržite do nedele do 18.00 hod., počas veľkonočných prázdnin každý nepárny kalendárny rok od štvrtka od 10.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a každý párný kalendárny rok vo Veľkonočný pondelok od 13.30 hod. do 18.00 hod.; počas letných prázdnin každý párný kalendárny rok nepretržite od 1.7. od 10.00 hod. do 15.7. do 18.00 hod. a od 1.8. od 10.00 hod. do 15.8. do 18.00 hod. a každý nepárny kalendárny rok od 16.7. od 10.00 hod. do 31.7. do 18.00 hod. a od 16.8. od 10.00 hod. do 31.8. do 18.00 hod., pričom otec si maloleté deti prevezme a po skončení styku odovzdá v mieste bydliska matky. Matka je povinná maloleté deti na styk s otcom vopred riadne pripraviť. V prípade, ak sa styk otca s maloletými deťmi nebude môcť z vážnych dôvodov realizovať, obaja rodičia sú povinní informovať o tejto skutočnosti druhého rodiča najneskôr 24 hodín pred časom styku.

III. Týmto sa m e n í rozsudok tunajšieho súdu č. k. 22P/45/2014-372 zo dňa 2.6.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 26CoP/30/2016-475 zo dňa 13.12.2016 v časti úpravy styku otca s maloletými.

IV. Súd u k l a d á matke a otcovi maloletých výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu a absolvovať 25 konzultácií so psychológom v intervaloch, termínoch a spôsobom podľa jeho určenia na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava s cieľom zlepšenia vzájomnej komunikácie a vzťahu medzi rodičmi, zlepšenia vzájomného rešpektovania sa v roli rodiča maloletých a usmernenia rodičov ohľadne ich spoločnej zodpovednosti za výchovu a vývin maloletých.

V. Matka je p o v i n á písomne informovať otca mesačne najneskôr k poslednému dňu príslušného kalendárneho mesiaca o zdravotnom stave, školskom prospechu, mimoškolských aktivitách maloletých, o dlhodobjšom pobyte maloletých mimo bydliska, o nakladaní s majetkom maloletých, o osobitných potrebách maloletých, ako aj o ďalších podstatných veciach týkajúcich sa maloletých.

VI. Vo zvyšku sa návrh otca z a m i e t a.

VII. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

2. Rodičia maloletých sa vzhľadom na dlhodobo pretrvávajúce antagonistické vzťahy nevedeli dohodnúť na starostlivosti o maloleté deti. Otec v priebehu konania trval na zverení maloletých do striedavej osobnej starostlivosti, matka žiadala styk otca zúžiť. Obaja navzájom sponchybovali výchovnú spôsobilosť druhého rodiča. Podľa matky otec nie je schopný rešpektovať maloleté, riadne sa s nimi pripravovať do školy, dostatočne sa im nevenuje. Otec sponchyboval výchovné vedenie matkou, že maloleté si nejakto povedia a tak to je, ako aj to, že matka mu riadne neposkytuje informácie o maloletých a tieto pozitívne nevedie vo vzťahu k nemu, ale všetko čo sa týka jeho je zlé. Za účelom odborného posúdenia aktuálnej schopnosti oboch rodičov zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté, ako aj posúdenia vhodnej úpravy styku a možnosti zlepšenia vzťahu medzi rodičmi, bola vo veci ustanovená znalkyňa PhDr. Marta Halašová, PhD., ktorá u obidvoch rodičov zistila porovnateľne dobrý potenciál pre výchovu maloletých. Znalkyňa uviedla, že za súčasného stavu nepovažuje za vhodné nariadiť striedavú osobnú starostlivosť, styk odporučila vzhľadom na nastavenie maloletých, upraviť na každý druhý celý víkend a súčasne výrazne apelovala na potrebu upravenia vzťahu medzi rodičmi.

3. Na základe vyhodnotenia vykonaného znaleckého dokazovania i na základe vlastného posúdenia vystupovania rodičov na početných pojednávaníach súd dospel k záveru, že striedavá osobná starostlivosť o maloleté aktuálne nie je vhodná. Striedavá osobná starostlivosť totiž predpokladá schopnosť rodičov navzájom spolu komunikovať o všetkých otázkach týkajúcich sa maloletých detí, ďalej schopnosť navzájom spolupracovať a tiež si v starostlivosti o maloleté deti vzájomne pomáhať. Súd má za to, že neschopnosť rodičov navzájom komunikovať by v prípade striedavej osobnej starostlivosti bola v neprospech maloletých detí, ktoré by v tom prípade boli osobami, ktoré by mali sprostredkovať komunikáciu medzi rodičmi. Vzťah rodičov je výrazne konfliktný až antagonistický. Na strane matky je zrejme nenávisťné nastavenie voči otcovi, ktoré sa, ako uviedla i znalkyňa, pretavuje do nastavenia detí, ktoré s matkou lojalizujú. Na strane otca potom až príliš asertívne správanie (ktoré pozoroval súd i v konaní o výkon rozhodnutia - uznesenie č. I. 461), ktoré v konfliktných situáciách tieto nie upokojuje, ale vyhrocuje, a preto komunikácia je stále výrazne problematická. Rodičia navštevujú z iniciatívy súdu v konaní o výkon rozhodnutia združenie TENENET, taktiež navštevujú na dobrovoľnej báze na odporúčanie súdu PhDr. D.. Rodičia nie sú schopní spolu komunikovať a dohodnúť sa na starostlivosti o maloleté v rozsahu nevyhnutnom na realizáciu striedavej starostlivosti. Súčasne súd poukazuje na skutočnosť, že u maloletých znalkyňa konštatovala neurotický vývin a destabilizovaný psychický stav, a preto náhlu zmenu aktuálne ešte len započatého spôsobu stretávania (víkend aj s prespávaním u otca) na striedavú osobnú starostlivosť, súd nemôže považovať za v záujme maloletých, nakoľko má za to, že je u nich najmä potrebné zabezpečiť zastabilizovanie tohto spôsobu stretávania tak, aby s ním boli stotožnené a opätovne si na víkendy a prespávanie u otca zvykli. Zverenie detí do striedavej starostlivosti pritom nemá byť ústupkom ich vzájomnej rivalite, ale vyjadrením kvalitného a pozitívneho vzťahu rodičov k svojim deťom, to predpokladá toleranciu (z rozhodnutia Ústavného súdu ČR I. ÚS 48/04). Rodičia jednoznačne nespupracujú, nekomunikujú a nekooperujú v záujme svojich maloletých detí tak, aby bolo možné vyhovieť návrhu otca na striedavú osobnú starostlivosť, a preto súd návrh otca na zverenie maloletých do striedavej osobnej starostlivosti zamietol (výrok VI. rozsudku).

4. V priebehu celého konania sa súd pokúšal o postupné obnovenie stretávania otca s maloletými deťmi, nakoľko tieto stretávanie odmietali. Počas konania bežalo súbežne na tunajšom súde i konanie o výkon rozhodnutia pod sp. zn. 32Em/2/2017, v ktorom sa otec maloletých domáhal výkonu predchádzajúceho rozhodnutia v časti stretávania s maloletými udávajúc marenie styku zo strany matky. V tomto konaní súd podnikal kroky smerujúce k zlepšeniu vzťahov medzi účastníkmi s cieľom obnovenia stretávania otca s

maloletými. V marci 2018 sa maloleté s otcom reálne stretávali v sobotu od 9.00 hod. do cca 17.00 hod. V júni 2018 styk prebiehal v sobotu od 9.00 hod. do doby podľa rozhodnutia C., že už chce ísť domov. V septembri a októbri 2018 styk neprebíhal, deti boli s otcom každý mesiac iba raz. Od februára 2019 prebiehal styk otca s maloletými už i s jedným prespaním. Pred posledným pojednávaním prebehol styk otca s maloletými už na celý víkend i s prespaním. Súd preto v rozsudku konštatuje, že matka, aj keď nekomunikuje s deťmi o otcovi spontánne pozitívne, a stále prechováva voči otcovi negatívne pocity, ale predsa, dokázala zabezpečiť motivovanie maloletých na stretnutie s otcom počas celého víkendu, pričom súd má za to, že je nevyhnutné, aby uvedený nastavený režim stretávania a prístupu matky bol zachovaný i naďalej. Súd tak apeluje na matku, aby pokračovala v motivácii maloletých k návštevám otca. Po určitej dobe realizácie stretávania v určitom modeli, bez prehnaneho reflektovania matky na negatíva stretnutí s otcom totiž dôjde i k upokojeniu maloletých a ich zvyknutiu si na určitý režim, bez potreby opakovaného poukazovania na jeho negatíva, ak tieto nebudú predkladané či naznačované zo strany matky. Súd sa nestotožňuje s argumentáciou právnej zástupkyne matky v rámci záverečnej reči, že pokiaľ sa deti sťažujú matke na negatívne zážitky s otcom, iste by sa jej pochválili aj s tým, ak by s otcom zažívali pozitívne, veselé príhody. Naopak súd má za to, že maloleté preberajúc pri matke preukázateľne jej emocionálny postoj k otcovi a s matkou lojalizujú. Stretávanie otca s maloletými a pozitívna vzťahová väzba k nemu je pre vývoj maloletých veľmi dôležitá aj z hľadiska budovania ich budúcich vzťahov. Skutočnosť, že otec sa maloletým počas stretávania aktívne a pozitívne venuje, má súd okrem uvedeného vyjadrenia maloletých, preukázanú i z fotografií otca na spoločných výletoch (č. I. 361-364 a č. I. 368-447). Výhrady maloletých a ich negatívne ladenie pred matkou, vyplývajúce i z listov maloletých č. I. 325-327, v ktorých maloleté všetko na stretnutiach, dokonca i to, že sa majú s otcom hrať a oni nechcú, hodnotia negatívne, javia sa ako postoj prevzatý od matky bez reálneho základu. Uvedené súdu len potvrdzuje závery, ku ktorým dospela znalkyňa, smerujúce k tomu, že skutočným problémom v danej veci nie je samotný vzťah otca s maloletými, ale antagonistický vzťah matky k otcovi maloletých detí a jej vlastná nespracovaná emocionalita, ktorá následne poškodzuje maloleté deti a bráni im slobodne si vytvoriť, prípadne zdieľať s matkou pozitívny vzťah k otcovi.

5. Keďže rodičia sa na úprave styku s maloletými nedohodli, bolo potrebné upraviť styk otca s maloletými deťmi autoritatívnym rozhodnutím súdu (výroky I. a II.). Vzhľadom na náročnú komunikáciu medzi rodičmi bolo potrebné upraviť nielen bežný styk otca s maloletými, ale aj styk počas hlavných sviatkov a prázdnin, a to takým spôsobom, aby mal adekvátny časový priestor pre rozvoj svojho vzťahu s maloletými a možnosť uplatniť svoje výchovné pôsobenie na ne. Súd vynechal styk otca s maloletými počas bežného týždňa (v stredu počas dvoch hodín podvečer), keď maloleté tento styk odmietali a vzhľadom na vzdialenosť bydlísk rodičov, pri existencii konfliktného vzťahu medzi nimi, tento viedol najmä k eskalácii konfliktov medzi rodičmi. Súd pri novej úprave styku otca s maloletými vychádzal práve z prioritizácie možnosti jeho reálneho uskutočňovania so zachovaním pozitívneho prístupu detí k stretávaniu sa s otcom s cieľom minimalizovať konflikty medzi rodičmi za prítomnosti detí (ale i mimo nich). Styk otca tak upravil v súlade s odporúčaniami znalkyne, na každý nepárny kalendárny týždeň od piatka 12.00 hod. do nedele do 17.30 hod., pričom rešpektoval výhrady matky vo vzťahu k pôvodne zvažovanému zachovaniu odovzdávania detí otcom priamo do školy v pondelok po otcovom víkende. Súd uznal, že keďže maloleté navštevujú školské zariadenia v rôznych obciach, keď C. začína škola od 7.30 hod. v D. a I. začína vyučovanie 7.45 hod. v D., pričom maloletá C. je zvyknutá chodiť so spolužiakmi autobusom, bude pre maloleté najlepšie chodiť do školy od matky, aby nemuseli u otca vstávať skôr a nemali pobyt u otca spojený s týmto negatívnym aspektom. Na druhú stranu súd styk otca s maloletými proti predchádzajúcemu rozhodnutiu predĺžil v piatok, kde otec bude vyzdvihovať maloleté priamo zo školského zariadenia (resp. v prípade, ak by v daný deň boli choré priamo od matky), čo zabezpečí okrem dlhšie stráveného času otca s maloletými, i minimalizáciu konfrontácie maloletých s konfliktami rodičov pri ich preberaní. Matka k uvedenému mala výhrady z dôvodu potreby prípravy vecí pre maloleté na víkend, kde sa však otec zaviazal, že v prípade potreby sa pre veci pre maloleté zastaví i osobitne. Pri odovzdávaní maloletých v nedeľu o 17.30 hod. potom odpadne rodičom i problém so spätným vrátením vecí, ktorý matka spomínala na poslednom pojednávaní, keď otec veci odovzdá matke v nedeľu spolu s deťmi. Mimo bežnej úpravy styku súd upravil styk otca s maloletými počas vianočných sviatkov (tak ako je uvedené v bode 1 tohto rozhodnutia); teda zostal zachovaný predchádzajúci styk, čím obaja rodičia dostanú rovnocennú možnosť stráviť s maloletými deťmi či už vianočné sviatky alebo Silvestra. Počas jarných prázdnin súd upravil styk obdobne zachovajúc predchádzajúcu úpravu umožňujúcu, aby každý z rodičov mal možnosť pripraviť pre deti počas jarných prázdnin plnohodnotný program. Pri veľkonočných prázdninách tak, že počas veľkonočných prázdnin sa bude otec stýkať s maloletými každý nepárny kalendárny rok od štvrtka od 10.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a každý páry kalendárny rok vo

Veľkonočný pondelok od 13.30 hod. do 18.00 hod., čím súd skrátil oproti predchádzajúcej úprave styk otca, ktorý bol predtým v pondelok od 10.00 hod., keď súd uznal výhradu matky, že ide o dievčatá bývajúce v dedine, zvyknuté, že k nim chlapi chodia šibať. Počas letných prázdnin súd upravil styk rovnocenne pre oboch rodičov tak, že otec sa bude sťkať s maloletými každý páry kalendárny rok nepretržite od 1.7. od 10.00 hod. do 15.7. do 18.00 hod. a od 1.8. od 10.00 hod. do 15.8. do 18.00 hod. a každý nepárny kalendárny rok od 16.7. od 10.00 hod. do 31.7. do 18.00 hod. a od 16.8. od 10.00 hod. do 31.8. do 18.00 hod., ponechajúc predchádzajúcu úpravu vhodnejšiu aj pre prípad plánovania letnej dovolenky.

6. Súd začal konanie o uložení výchovného opatrenia rodičom, nakoľko z vykonaného dokazovania vyplynula potreba takéhoto rozhodnutia, ktoré je v záujme maloletých detí, keď potrebu takéhoto výchovného opatrenia v podobe rodičovskej terapie, čo potvrdila aj v konaní ustanovená znalkyňa. Matka ako aj otec v konaní uviedli, že sú ochotní podrobiť sa výchovnému opatreniu, pričom otec sám zdôrazňoval, aby bolo čo najintenzívnejšie. Mal zas preukázané, že vzťah medzi rodičmi je antagonistický, matka prechováva voči otcovi nenávistné pocity, vzájomná komunikácia rodičov je problematická a vôbec nefunguje, čo sa výrazne a dlhodobo dotýka maloletých detí, ktoré si v tomto smere nesú už so sebou i známky traumatizácie a dôsledky v podobe neurotického vývinu. Apeluje na oboch rodičov s tým, aby si uvedomili, že zdravý psychosociálny vývin ich maloletých detí je na ich vlastnej zodpovednosti a v ich rukách. Je na matke, aby pracovala na spracovaní svojich negatívnych pocitov, vyplývajúcich z minulosti, voči otcovi, vedela sa dostať absolútne mimo úroveň pocitov zo vzťahu predtým partnerského, výlučne na úroveň vzťahu rodičovského a všímať si otca maloletých len ako otca, ktorý má svoje názory a postupy, a chce byť maloletým dobrým otcom. Na druhej strane je na otcovi maloletých, aby miernil svoje asertívne správanie, tak voči matke ako i maloletým, bol citlivejší a prejavil pochopenie pre niektoré emočné reakcie matky, matku rešpektoval a neútočil na ňu, ak jej reakcia nie je presne taká, akú by si v danej chvíli predstavoval. Za účelom dosiahnutia spomenutého uložil súd rodičom výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu a absolvovať 25 konzultácií so psychológom v intervaloch, termínoch a spôsobom podľa jeho určenia na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava s cieľom zlepšenia vzájomnej komunikácie a vzťahu medzi rodičmi, zlepšenia vzájomného rešpektovania sa v roli rodiča maloletých a usmernenia rodičov ohľadne ich spoločnej zodpovednosti za výchovu a vývin maloletých (výrok IV.). Súd určil ako zariadenie na výkon výchovného opatrenia v súlade s návrhom matky Referát, keď síce s realizáciou takého výchovného opatrenia súhlasila i organizácia TENENET, avšak otec mal určité výhrady vo vzťahu k výsledkom spolupráce so združením (zápisnica o pojednávaní dňa 7.12.2018), spoluprácu s Referátom pri realizácii výchovného opatrenia nenamietal žiaden z rodičov a súčasne je hospodárnejšia i z hľadiska vzdialenosti od ich bydliska. Súd neukladal výchovné opatrenie maloletým, nakoľko i podľa vyjadrenia procesného opatrovníka, vzťah maloletých k otcovi nie je sám osebe zlý (čo vyplýva i zo zápisnice zo dňa 11.3.2019 č. I. 472), pričom matka ohľadne maloletých spolupracuje už s PhDr. S.. Rodičia na podnet súdu, a následne na základe aktivity matky spolupracujú tiež s PhDr. D., avšak táto nie je subjektom certifikovaným na realizáciu výchovných opatrení.

7. Súd vo výroku V. uložil matke i povinnosť informovať otca pravidelne (mesačne) o otázkach týkajúcich sa maloletých v znení nevrhnutom matkou (zápisnica o pojednávaní dňa 25.1.2019), ktoré bolo vo všeobecnej informačnej povinnosti i širšie, ako otcom formulovaný návrh zo dňa 9.12.2018 (č. I. 336). Komunikácia medzi rodičmi riadne nefunguje, čo uznala i sama matka, z ktorého dôvodu nemala výhrady voči uloženiu informačnej povinnosti (zápisnica o pojednávaní dňa 25.1.2019). Súd neuložil informačnú povinnosť matke spôsobom formulovaným otcom, t.j. aby matka informovala otca i "bezodkladne o podstatných aktuálnych a mimoriadnych okolnostiach týkajúcich sa maloletých detí", považoval otcom navrhovaný petít za nevykonateľný, veľmi široko formulovaný, pričom bežné aktuálne informovanie ohľadne maloletých je vecou nevyhnutnej komunikácie rodičov na samotné fungovanie styku, na ktorej nápravu súd nariaďoval výchovné opatrenie. Nie je možné formou uloženia informačnej povinnosti zabezpečiť zlepšenie komunikácie, ktorá je už imanentnou súčasťou vzťahu rodičov, na ktorej nápravu slúži iný inštitút, keď účelom informačnej povinnosti v zmysle § 24 ods. 5 ZoR je zabezpečiť "pravidelné informovanie sa o maloletom" s cieľom, aby rodič, ktorý dieťa nemá v osobnej starostlivosti mal základné informácie o tom, ako sa jeho dieťaťu darí a čím žije, pričom pre vykonateľnosť výroku súd musí určiť presný interval informovania.

8. Týmto rozsudkom súd súčasne vo výroku III. zmenil predchádzajúce rozhodnutie v časti styku otca s maloletými. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Odvolanie otca:

Voči vyššie uvedenému Rozsudku otec podáva odvolanie v celom rozsahu z nasledovných dôvodov:

-Neboli splnené procesné podmienky a súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dňa 10.04.2019 sa konalo pojednávanie, na ktorom sa nezúčastnil otec maloletých detí, nakoľko mu to neumožnil zdravotný stav. Právny zástupca otca absolvoval záverečné preštudovanie spisu v trestnej veci vedenej pod č. k. ČVS:ORP-100/1-VYS-TT-2019 Si o 9:00 hod., následne sa právny zástupca otca zúčastnil pojednávania na Okresnom súde Trnava vedenom pod sp. zn. 22C/239/2019 od 12.30 hod. do 13:40 hod., a bezprostredne po pojednávaní sa presunul právny zástupca otca na pojednávanie v tejto veci. Otcovi mal. detí sa podarilo so svojim právnym zástupcom spojiť telefonicky a oznámil, že zo zdravotných dôvodov /pohyblivosť chrbtice znemožnená bolesťou/ nemôže prísť na pojednávanie, aby PZ otca jeho neúčast z uvedeného dôvodu ospravedlnil a požiadal o nový termín pojednávania. Nebol najmenší dôvod, aby súd otcovej požiadavke o odročenie pojednávania, hoci aj na kratší čas, nevyhovel.

-Otcovi bolo odopreté aj právo záverečnej reči. Prvostupňový súd pristúpil k vydaniu rozsudku bez toho, že by otcovi/navrhovateľovi ako účastníkovi konania umožnil využiť jeho procesné právo - právo záverečnej reči, čím mu svojim postupom odňal konať pred súdom.

-Súd I. inštancie nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci a zároveň súd I. inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností.

Súd nesprávne zistil skutočný stav veci, keď v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádzal, že rodičia nie sú schopní spolu komunikovať, že rodičia majú vnímať svoje role v pozícii rodičov a nie bývalých partnerov, že rodičia by mali konať v záujme maloletých detí a pod. Zo záverov znaleckého posudku je jednoznačne preukázané, že nie RODIČIA prechovávajú voči sebe nenávisťné pocity, ale je to MATKA, ktorá prechováva voči otcovi nenávisťné pocity, ktoré následne prenáša v prežívaní na svoje maloleté deti. Následne si „v tomto smere nesú už so sebou i známky traumatizácie a dôsledky v podobe neurotického vývinu.“ Otec uhrádzal aj sedenia u psychologičky, spolupracoval s odborníkmi na tom, aby matka voči nemu prestala mať nenávisťné pocity, aby sa nevyjadrovala voči nemu, že otec je NIKTO a pod. avšak matka ani ku dňu 10.04.2019 nepreukázala, že by sa v jej vnímaní otca čokoľvek zmenilo, matka sa na pojednávaniach ani v náznakoch nevyjadrovala na adresu otca pozitívne a bolo zrejme, že matka si nedokáže ani len pripustiť tú predstavu, že by sa deti k otcovi mohli tešiť. Z vyjadrovania a postojov matky bolo evidentné, že sa na otca nemôže ani len pozrieť nie tak motivovať deti, aby sa k otcovi tešili. Napriek tomu, že prebehli sedenia v o. z. TENENET, resp. spolupráca s týmto združením, napriek tomu, že rodičia navštevovali psychologičku a aj napriek tomu, že po rozvedení manželstva prebehlo výchovné opatrenie, súd sa nezaoberal skutočným stavom veci, keď si nevyžiadal aktuálne správy od príslušných osôb o priebehu sedení a spolupráce s rodičmi ako aj o výsledku výchovného opatrenia. Súd I. inštancie nevykonal navrhnutý dôkaz, a to dopĺňujúce znalecké dokazovanie ani výsluch znalkyne, keď od vykonania znaleckého posudku ku dňu rozhodnutia ubehlo takmer pol roka, čo v živote maloletých znamená veľmi dlho a veľmi veľa vecí sa mohlo zmeniť a mohlo sa ukázať, či sa matka posunula v svojej nenávisti voči otcovi. Za pol roka čo prebiehalo súdne konanie od vykonania znaleckého dokazovania mohla a mala matka v záujme maloletých detí odstrániť tieto negatívne javy. Následne aj sama znalkyňa uviedla, že je dobrou praxou, že súd rozhodne o zverení mal. detí tomu rodičovi, ktorý viac pokročil v pochopení, prijatí a aplikácii cieľov zodpovedného rodičovstva. Súd prvého stupňa v žiadnom ohľade nekonal v súlade s predloženým znaleckým posudkom keď nevyhodnotil. Matka mala dostatok priestoru pracovať na tom, aby tieto svoje postoje voči otcovi zmenila, avšak nedokázala to ani ku dňu 10.04.2019. Otec navrhoval vykonať dopĺňujúci znalecký posudok nielen v kontexte opakujúceho sa odmietania otca zo strany detí ale najmä s poukazom na to, aby znalkyňa po polroku vyhodnotila či nastala v postojoch matky voči otcovi zmena, či je matka vôbec schopná deti pozitívne k otcovi motivovať.

-Súd I. inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, pretože je viac ako zrejme, že otec matku mal. detí rešpektuje, že nemá problém plniť jej „pokyny“, deťom by kontakt s matkou žiadnym spôsobom neobmedzoval, v prípade ak by boli zverené jemu do osobnej starostlivosti, resp. do striedavej osobnej starostlivosti. Avšak matka si takúto možnosť nevie a pravdepodobne ani nechce ani len pripustiť. Pre matku bola odstrašujúce už len predstava, že deti by mali cez víkend u otca prespať. Súd síce vykonal výsluch otca a matky, znalecké dokazovanie,

oboznámil sa s listinnými dôkazmi strán, avšak v konečnom dôsledku dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď je toho názoru, že pre deti je prospešné zotrvať výlučne v osobnej starostlivosti matky. Pre deti by bola striedavá osobná starostlivosť omnoho prospešnejšia ako stresy a nervy z toho, že nemôžu pred matkou prejavíť úprimnú radosť z toho, že sa stretnú s otcom a budú s ním tráviť čas. Otec podával návrh na súd, aby došlo k zmene, aby sa deti mohli na otca otvorene tešiť, aby spolu mohli nerušené tráviť čas a tešiť sa zo svojej prítomnosti, čo nebolo možné vzhľadom na negatívne nastavenie matky voči otcovi. Súd svoju argumentáciu o nepripustení striedavej osobnej starostlivosti oprel o zlú komunikáciu medzi rodičmi. Rodičia však spolu musia komunikovať tak či onak, či pred stykom, či po styku, či v čase náhlejšej zmeny zdravotného stavu mal. detí, o rôznych dôležitých životných situáciách v živote detí, a preto sa tento argument javí ako účelový. A tiež už prekonaný, keď NSČR ako aj NS SR vo svojich rozhodnutiach uvádzajú, že nekomunikácia alebo zlá komunikácia zo strany matky je častokrát účelová. K výchovnému opatreniu v odvolaní udáva: Výchovné opatrenie bolo rodičom uložené v predchádzajúcom konaní o úprave práv a povinností k mal. deťom na čas po rozvode manželstva, avšak neprineslo očakávané výsledky. Novo nariadené výchovné opatrenie sa javí ako nekonštruktívne, nehospodárne a formálne. Nariadené výchovné opatrenie nekorešponduje s odporúčaniami uvedenými v znaleckom posudku a ani s výsledkami, ktoré sa majú dostať. Súd nariadil rodičom len „poradenstvo“, avšak to sa nerovná „terapii“, ktorú potrebuje najmä matka. Poradenstvá obaja rodičia podstupujú už dlhodobo a bezvýsledne, čo je v neprospech a proti záujmom mal. detí. K informačnej povinnosti otec navrhuje, aby ho matka informovala, okrem súdom uloženej povinnosti, aj o návšteve lekára s maloletými deťmi v ten daný konkrétny deň, sms správou alebo e-mailom. Matka s otcom odmieta komunikovať a je dôležité, aby otec vedel kedy a z akého dôvodu deti navštívili lekára, čo možno najskôr. K trovám konania: Otec nesúhlasí s tým, aby po vykonanom a rozsiahlom dokazovaní súd rozhodol o tom, že „Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“ Má za to, že nie je spravodlivé, aby nebola matka zaviazaná nahradiť otcovi trovy konania, nakoľko v konaní bolo preukázané, že je to práve matka, ktorá nemá spracované emócie voči otcovi a svoje postoje k nemu, ktoré sú viac ako nenávisťné a vo všeobecnosti negatívne. Matka nevedela vysloviť ani jednu pozitívnu vlastnosť otca, na jeho adresu sa nevyjadrovala pekne ani pred súdom ani pred znalkyňou a ani na sedeniach u psychológov. V prejednávanej veci by bolo namieste, aby prvoinštančný súd pre spravodlivé rozhodnutie aplikoval ust. § 55 CMP, kde zákonodarca konštatoval, že materiálny korektív spravodlivého požadovania náhrady trov konania môže súd použiť vo všetkých typoch mimosporových konaní, a teda by bolo spravodlivé náhradu trov konania priznať otcovi maloletých detí. Navrhujeme preto, aby súd zaviazal matku k náhrade trov konania. K odôvodneniu Rozsudku - V bode 12. súd tvrdí, že otec spochybňuje vedenie matkou, pričom otec tvrdil len to, čo konštatovala súdna znalkyňa v znaleckom posudku. Samotný súd si tak vymedzil, ktoré časti zo znaleckého posudku sú dôležité a ktoré nie. V 13 bode súd konštatuje, že otec vystupuje z pozície moci. Otec sa snaží len o dodržiavanie pravidiel, usporiadaného života a najmä aby aj jeho práva ako aj práva maloletých detí boli dodržané. V bode 15 súd len potvrdzuje závery, ku ktorým dospela znalkyňa, smerujúce k tomu, že skutočným problémom v danej veci nie je samotný vzťah otca s maloletými, ale antagonistický vzťah matky k otcovi maloletých detí a jej vlastná nespracovaná emocionalita. Aktuálny stav stretávania: Od posledného pojednávania, na ktorom bol vyhlásený rozsudok sa otec s deťmi stretol len 1x, a to bezprostredne po pojednávaní. Súdu predkladá aj elektronickú komunikáciu otca s deťmi a matkou. Deti s otcom nekomunikujú a ak, tak len stroho. Dalo by sa povedať, že matka stretnutia skôr sabotuje ako im pomáha. Matka deti podrobne informovala aj o priebehu súdnych pojednávaní, kedy deti za prítomnosti matky otca obviňovali, že nedodržel, čo „sľúbil“ na pojednávaní. Aktuálne sa styk detí s otcom nerealizuje, matka pripravuje rôzne situácie tak, aby mohla otca vykresliť v zlom svetle. Otec vždy pre deti do miesta ich bydliska v určenom čase príde, avšak s poukazom na postoje a vyjadrovanie sa matky na adresu otca v prítomnosti mal. detí, deti s otcom na styk neodídu. Tešia sa síce z jeho prítomnosti a sú spolu aj 1-2 hodiny v aute, kde spolu šantia. V nadväznosti na vyššie uvedené navrhuje, aby súd druhej inštancie rozhodol v súlade s podaným návrhom otca zo dňa 09.11.2017, prípadne aby Rozsudok zrušil a vrátil ho súdu I. inštancie na nové dokazovanie a rozhodnutie.

10. Vyjadrenie KO k odvolaniu otca:

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Trnave odbor sociálnych vecí a rodiny. Oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately k odvolaniu otca S. H., nar. XX.XX.XXXX proti Rozsudku č. k. 31 P/40/2017 zo dňa 10.04.2019 uviedol, že na základe vykonaného dokazovania a s poukazom na vypracovaný znalecký posudok znalcom z odvetvia Klinickej psychológie detí, Klinickej psychológie dospelých a Poradenskej psychológie PhDr. Martou Halašovou, PhD, odporúča rozsudok

prvostupňového súdu v celom rozsahu potvrdiť. Súhlasí s tým, aby odvolací súd rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania.

11. Vyjadrenie matky k odvolaniu otca:

Otec maloletých detí odvolaním napadol rozsudok súdu I. inštancie v celom jeho rozsahu, pričom sa domáha alternatívne jeho zrušenia a vrátenia veci súdu I. inštancie, resp. jeho zmeny a to tak, že odvolací súd vyhovie jeho návrhu zo dňa 09. 11. 2007 (požaduje striedavú osobnú starostlivosť). Otec svoje odvolanie opiera o dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. a), b), e), f) CSP a § 62 ods. 1 CMP. Matka podáva vyjadrenie k odvolaniu otca:

1. Neboli splnené procesné podmienky : Odvolateľ poukazuje na to, že súd rozhodol v jeho neprítomnosti, a to na pojednávaní dňa 10.04.2019, ktorého sa on pre náhle zdravotné problémy nemohol zúčastniť. Otec sa na toto pojednávanie nedostavil z dôvodu: „Pohyblivosť chrbtice znemožnená bolesťou,“ pričom na druhý deň 11.4. matka otca detí videla v čase 14.10 hod. pred firmou, kde pracuje a následne v piatok 12.4. prišiel otec pre deti za účelom realizácie styku. Otec ani dodatočne nedoložil potvrdenie, že bol u lekára... CSP definuje procesné podmienky ako podmienky, za ktorých môže súd konať a rozhodnúť. Jedná sa o: vecné procesné podmienky, podmienky na strane súdu, podmienky na strane účastníkov a negatívne procesné podmienky, pričom skúmanie splnenia uvedených procesných podmienok je spravidla úradnou povinnosťou súdu počas celého priebehu konania. V danej veci otec svoju účasť neospravedlnil vopred telefonicky ani písomne. Otec bol v konaní zastúpený advokátkou a navyše on sám bol v konaní vypočutý a to opakovane. Súd teda správne vo veci konal a rozhodol. Tento odvolací dôvod nie je daný.

2. Nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces: Zo zápisnice z pojednávania jednoznačne vyplýva, že právna zástupkyňa otca ospravedlnila neprítomnosť otca na pojednávaní, na základe čoho súd prijal uznesenie, že bude pojednávať v neprítomnosti otca, nakoľko procesné podmienky pre pojednávanie boli splnené (otec o termíne pojednávania vedel, bol riadne zastúpený advokátom,...). Tento odvolací dôvod by mohol byť naplnený vtedy, ak nesprávny postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv otca ako účastníka konania, by dosiahol takú intenzitu, ktorá by odôvodňovala záver o tom, že celé konanie sa javí ako nespravodlivé. To však netvrdí ani sám odvolateľ, pretože v kontexte celého konania súdu prvého stupňa sa upriamuje len na posledné pojednávanie, ktorého sa on sám z dôvodov na jeho strane nezúčastnil. Tento odvolací dôvod nie je daný.

3. Nesprávne alebo neúplne zistený skutočný stav veci a nevykonanie navrhnutých dôkazov...: V podstate ide kumulácie dvoch odvolacích dôvodov: Otec namieta, že súd nesprávne zistil skutočný stav veci, keď v odôvodnení rozhodnutia uvádzal, že rodičia nie sú schopní spolu komunikovať. Podľa otca zo znaleckého posudku vyplýva, že je to len matka, ktorá voči nemu chová nenávisťné pocity, preto si súd mal zadovážiť aktuálne správy z TENENET, resp. od psychologičky, ktorú rodičia navštevovali. PhDr. Halašová znalkyňa uviedla, že staršia dcéra C. sa u nej vyjadrila, že má z tatina strach a mladšia dcéra I. bola pri téme otec napätá. Na pojednávaní otec súhlasil s tým, že spoločné stretnutia u PhDr. D. bude hradiť on. Samostatné sedenia si bude platiť každý za seba. Na dve spoločné stretnutia sa otec nedostavil a na jedno meškal. Teda ja ako matka ich absolvovala viac. Na spoločných stretnutiach ju otec nazval debilom, povedal, že je inteligentnejší a deti by mali u neho viac... neuviedol čoho konkrétne. Aj z vyjadrovania a postojov otca na pojednávaniach je evidentné, že otec je antagonisticky nastavený voči nej. Pri stretnutiach s deťmi, na stretnutí na ÚPSVaR v Trnave aj u PhDr. D. prejavoval egocentrizmus, nerešpektovanie potrieb blízkych. Súd mal k dispozícii ÚPSVaR Zápisnicu o pohovore s maloletými z 11.3.2019 a taktiež Správu organizácie TENENET zo dňa 4.3.2019, ktoré boli oboznámené na pojednávaní dňa 29.3.2019. Išlo o aktuálne zápisnice, ktoré mal súd 1 mesiac pred vyhlásením rozsudku. Taktiež zástupca procesného opatrovníka na pojednávaní doporučil otcovi, aby každé z detí malo svoje vlastné lôžko. Pri realizovaní styku býva podráždený, otec sa jej otáča chrbtom, nevie ju odzdraviť, nevníma, čo mu hovorí ohľadom detí, aj ho poprosila, aby jej pomohol s tým, nech deti idú k nemu, ale on stojí opretý o auto a pasívne čaká, neustále prejavuje k nej svoje negatívne pocity pred deťmi pri realizovaní styku, čím škodí našim deťom a znemožňuje uskutočnenie stretnutí. Deti si píšú denník o stretnutiach s otcom, pretože to je ich pohľad ako vnímajú stretnutia s otcom. Správy z TENENET boli priebežne teda súdu zaslané, aj správy z ÚPSVaR. Posledné šetrenie procesného opatrovníka prednesené na pojednávaní dňa 10.4.2019 bolo prednesené pracovníkom len ústne. Bolo všeobecné a veľmi povrchné. Procesný opatrovník sa nevedel vyjadriť ani k počtu lôžok, ktoré sa nachádzajú v domácnosti otca. Otec býva v malom 3 -izbovom byte, v ktorom okrem otca žijú ešte dve dospelé osoby, a to rodičia otca. Maloleté deti nemajú vlastné lôžko, musia sa v noci striedať s otcom na posteli. Otec namieta, že znalkyňa nebola vo veci vypočutá a súd nevykonával dôkaz dopĺňajúce

znalecké dokazovanie. Je potrebné uviesť, že potom, čo bol znalecký posudok vypracovaný, otec výsluch znalkyne nenavrhol a dokonca na pojednávaní dňa 14.11.2018 jeho zástupkyňa uviedla, že netrváme na výsluchu znalkyne. Vypočutie znalkyne navrhol otec až v marci 2019, teda pol roka po vypracovaní znaleckého posudku. Znalkyňa by sa nemohla k veci vyjadriť bez znalosti aktuálneho stavu veci. Súd v konaní vykonal znalecké dokazovanie. Návrh otca smeroval k zmene výchovného prostredia, keď sa domáhal, aby súd zveril deti do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. V tomto smere boli závery znaleckého dokazovania jednoznačné. Znalkyňa neodporúča striedavú osobnú starostlivosť rodičov, ba práve naopak doporučila, aby deti ostali v osobnej starostlivosti matky a zároveň uviedla frekvenciu stretávania sa detí s otcom.

4. Nesprávne skutkové zistenia - nie je celkom zrejmé, z čoho odvolateľ odvodzuje, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Súd vychádzal zo záverov znaleckého dokazovania, z ktorých vyplýva, že znalkyňa neodporúča striedavú osobnú starostlivosť. O tom, že komunikácia medzi rodičmi je jedným z predpokladov striedavej osobnej starostlivosti môže síce odvolateľ polemizovať, ale skutočnosť je taká, že obaja rodičia si uvedomujú, že ich komunikácia nie je na žiaducej úrovni a preto obaja, teda otec aj matka súhlasili, že súdom nariadené výchovné opatrenie budú akceptovať. Otec nikdy ani na pojednávaní netvrdil, že on so mnou komunikuje. Opak je pravdou. Otec príde na stretnutie s deťmi, vyťahne mobil a čaká, ako ja ako matka zvládnem situáciu. Záverom: Deti odmietajú striedavú osobnú starostlivosť, znalkyňa neodporúča striedavú osobnú starostlivosť, otec do dnešného dňa nezabezpečil pre deti ani tú minimálnu požiadavku, aby spali samostatne. Pokiaľ je záujem dieťaťa prvoradým hľadiskom, potom predpokladom na rozhodnutie súdu o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti je vysoká miera schopnosti dohody rodičov a nevyhnutnosť intenzívnej komunikácie týkajúcej sa potrieb maloletého dieťaťa. Rodičia sa musia vedieť dohodnúť o veciach, súvisiacich so školskou dochádzkou aj s mimo školskými aktivitami a záujmami. Maloleté dieťa má právo vyjadrovať svoj názor slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach, týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť, zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti. Cieľom tohto ustanovenia, ktoré vychádza z článku 12 Dohovoru o právach dieťaťa, je zakotviť v zákone právo maloletého dieťaťa vyjadriť slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú a to jednak v rodine a jednak v súdnom konaní. Plán sociálnej práce s rodinou, ktorý podpísali a na ktorom participujú rodičia ÚPSVaR a o. z. TENENET. Z anamnézy okrem iného vyplýva, že v rodine sú komunikačné problémy medzi rodičmi, vzťah detí k otcovi je neutrálny, deti dlhodobo verbalizujú, že otec nevie vyhovieť im želaniam a potrebám, ako napr. keď ho požiadajú, aby rešpektoval to, že oni samé vyjadria ako dlho budú u neho. Otcovi bolo doporučené ako by mal správne deti motivovať na stretávanie sa s ním, no podľa našich zistení otec sa týmito odporúčaniami neradi čas trávi tak, ako chce on. Od januára 2018 do novembra 2018 sa v podstate na stretávaní detí s otcom nič nezmenilo. Deti trávajú s otcom čas po väčšine u neho doma a ako samé hovoria sa u neho nudia.“...

5. Výchovné opatrenie : Súd prvého stupňa začal na pojednávaní konanom dňa 20.03.2019 konanie o uloženie výchovného opatrenia matke a otcovi maloletých. Otec prostredníctvom svojej právnej zástupkyne súhlasil s nariadením výchovného opatrenia a chcel by ho, čo najintenzívnejšie. Aj matka súhlasila s výchovným opatrením a navrhla, aby sa realizoval ÚPSVaR.

6. Súdom uloženú informačnú povinnosť považuje matka za dostatočnú a hoci rozsudok nie je právoplatný, matka si ju aj dobrovoľne plní. Zo strany otca ide skôr o šikanovanie matky, pretože on sám matke neoznamuje žiadne skutočnosti ohľadne maloletých detí, pokiaľ sú u neho.

7. Trovy konania - Podľa § 52 CMP V konaniach podľa CMP v dôsledku verejného záujmu, ktorý je prítomný v prevažnom okruhu týchto vecí, nie je možné uplatňovať sankčnú funkciu trov konania, teda platí, že každý účastník si platí trovy konania sám a nemá ani nárok na ich náhradu od iného účastníka. Niet žiadneho rozumného ani zákonného dôvodu, aby súd v mimosporovom konaní tohto druhu priznal náhradu trov konania, ak nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v § 53 a nasl. CMP.

8. Odôvodnenie rozsudku - nemôže byť predmetom odvolania - bez komentára

Matka pripája zároveň podrobný prehľad stretávania sa detí s otcom. Odvolanie nepodala hlavne z dôvodu, že terajšia úprava styku oproti tej minulej rešpektuje aspoň želanie detí, aby nespali u otca aj z nedele na pondelok, pretože potom idú do školy nevyspaté a unavené. Taktiež hoci mal otec v poslednom právoplatnom rozsudku upravený styk aj v stredu tento sa vôbec nerealizuje, preto túto úpravu už odvolaním napadnutý rozsudok neobsahuje. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhuje, aby odvolací súd rozsudok súdu I. inštancie potvrdil v celom rozsahu, pretože je vo výrokoch správny.

12. Vyjadrenie otca:

Nie je podľa neho nevyhnutné vyjadrovať sa a negovať tvrdenia matky, nakoľko ide o nezmyselné argumentácie matky. Otec by deti nenútil v čase keď by boli v jeho starostlivosti, aby si viedli podrobný denník o tom, kedy u mamy vstávali, kedy sa matka na mobil usmievala a kedy nie, ani by nepovažoval za potrebné, aby si deti evidovali na minútu presne kedy u matky vstávali. Je potrebné poukázať na skutočnosť, že napriek tomu, že je zo spisu a fotografií preukázané, že deti s otcom majú nespočetne mnoho pozitívnych zážitkov a spomienok počas realizácie ich styku, tak akonáhle sú v domácnosti matky, musia si evidovať denník, v ktorom poukazujú len na „negatíva“ spojené s pobytom u otca. Otec je v podstate rád za podanie matky zo dňa 09.07.2019, nakoľko je evidentné, že deti musia aj písomne vyjadrovať negatívny postoj k otcovi prevzatý od matky - vety, ktoré sa v „akože denníku“ používajú sú vyjadreniami matky. Avšak na druhej strane je otec nešťastný, že v domácnosti matky sa negatívne nastavenie voči nemu vystupňovalo až do takej miery, že aj napriek tomu, že deťom je s otcom dobre, tešia sa na neho a chcú byť s ním /vyjadrili sa tak aj pred procesným opatrovníkom/, tak museli evidovať dátumy, dni, hodiny a dokonca minúty strávené u otca tak, aby ich mohli matke reprodukovat' pre účely denníka. Deti strávili u otca 2 týždne vcelku cez prázdniny od 16.7. do 31.7.2019, pričom ani raz sa nepýtali domov a ani raz sa na nič nesťažovali. Neostáva iné ako súhlasiť so záverom znaleckého posudku v časti, že deti nemajú žiadne negatívne zážitky zo stretávania sa s otcom, avšak lojalizujú s matkou, ktorá je otvorene negatívne nastavená proti otcovi a cíti, že matka nie je vnútorne stotožnená s tým, aby sa deti s otcom stretávali.

13. Vyjadrenie matky k vyjadreniu otca zo dňa 16.8.2019:

Matke bolo doručené vyjadrenie otca zo dňa 16.08.2019 s tým, že sa môže k nemu vyjadriť. 1. Otec nazýva nesúhlas matky so striedavou starostlivosťou „nezmyselnými argumentami“. Keďže sa otec vyjadroval prostredníctvom advokátky, sú tieto jeho vyjadrenia prinajmenšom netaktné. Nesúhlas so striedavou starostlivosťou, totiž vyjadrila aj znalkyňa, ktorá doporučila, aby deti ostali v osobnej starostlivosti matky a zároveň uviedla frekvenciu stretávania sa detí s otcom. 2. Matka nenúti deti, aby si robili denník, v ktorom by boli negatíva spojené s pobytom u otca. Dcéry si vedú denník pre spoluprácu s PhDr. S.. Riešia situácie a problémy, ktoré sa im nedaria vyriešiť v čase, keď sú s otcom. Matka nie je negatívne nastavená proti otcovi a robí všetko preto, aby sa deti s otcom stretávali. Spolu so psychologičkou ich matka motivuje k stretávaniu s otcom, aj k tomu, aby sa s ním cítili spokojné. Preto stretnutia prebiehali. Deti sa pochvália s peknými zážitkami, matka s nimi zdieľa ich radosť. Svedčí o tom aj to, že deti trávili letné prázdniny v termínoch podľa rozsudku 16.7.-31.7. a 16.8.-31.8. s otcom. 3. Dcéry počas letných prázdnin u otca trávili viac času s jeho rodinou bez otca a s rodinou otcovej priateľky. Prispôbovali sa otcovi, stále sa menilo ich prostredie, nemali svoje súkromie. Ak aj boli v mieste trvalého bydliska otca, tak opäť museli spať s otcom. Otec do dnešného dňa, nemá vyriešené samostatné prespávanie detí aj napriek sľubu na súde. Hoci deti matke posielali sms, v ktorých sa sťažovali na pobyt u otca, matka deti motivovala, aby strávili prázdniny aj s otcom. 4. Nezlepšila sa ani komunikácia rodičov. Otec nepovažoval napr. za potrebné informovať matku, že vycestoval s dcérami do Prahy, resp. oznámiť matke, či sa dcére C. počas dvoch týždňov s otcom minuli lieky na bronchiálnu astmu, pretože ich nevrátil a matka doma zásobu týchto liekov /sú vydávané na určité obdobie/ nemá. 5. V rozsudku, ktorý napadol otec odvolaním, vo výroku I. súd upravil bežný styk otca s dcérami každý nepárny kalendárny týždeň od piatka 12.00 hod. do nedele do 17.30 hod. Napriek tomu sa otec dožaduje, aby styk prebiehal tak, ako to bolo určené v doteraz platnom rozsudku Okresného súdu Trnava sp zn.: 22P/45/2014 - 372 zo dňa 02.06.2016 a to napriek tomu, že to deťom nevyhovuje, čo akceptoval aj súd a ukončenie styku upravil na nedeľu a nie na pondelok ako tomu bolo pôvodne.

6. Aktuálne styk otca s dcérami vôbec neprebíha, a to z nasledovných dôvodov:

- V piatok 13.9.2019 o 17.00 hod. prišiel otec pre maloleté deti, ktoré matka na stretnutie riadne pripravila. Po príchode otca sa dcéry chceli s otcom dohodnúť, či by ich v nedeľu večer neprivezol domov, nakoľko sa riadne nevyspia, skoro ráno musia u neho vstávať do školy. Otec na túto ich prosbu vôbec nereagoval, ale začal deti znervózňovať nevhodnými poznámkami, aby si nezabudli k nemu zobrať denníky, aby si do nich napísali pozitívne zážitky, ktoré s ním majú. Dcéry otcovi odpovedali, aby s tým prestal. Otec následne hodil I. školskú tašku, ktorú mal v rukách na zem a odišiel. Matka sa otca pýtala, kam ide, veď deti pôjdu na víkend k nemu. V ten deň o 20.20 hod. poslala matka otcovi sms správu, že v sobotu znovu deti pripraví na stretnutie s ním, aby to skúsil a v nedeľu ich priviezol domov. Otec odpísal: „Priprav si koho chceš. Pre deti už neprídem. Staraj sa, výživné máš. Chcela si pokoj, máš.“ Od 13.09.2019 otec pre deti nechodí, styk sa nerealizuje a otec deti ani nekontaktuje. Hoci sa matka ešte pokúsila o kontakt s otcom a to 27.09., a 11.10., (súdom určené termíny stretávania sa s otcom), otec nereagoval. Dňa XX.XX.XXXX mala mal. I. narodeniny. Otec jej k meninám neposlal ani sms. I. napriek tomu otcovi k jeho narodeninám, ktoré mal XX.XX.XXXX, poslala aspoň blahoželanie vo forme sms. Otec nebol

ochotný prispôbiť sa ani minimálnej požiadavke detí, aby im zabezpečil samostatné lôžka a tiež aj súdom uznaný dôvod na ukončenie styku v nedeľu a nie v pondelok ráno. Z postoja otca je zrejmé, že ak nebude podľa jeho vôle, tak potom to nebude nijako. Dcéry sa stretávajú s otcom nedožadujú. Vyhovuje im, že nie sú vystavované konfliktným situáciám s otcom. Súd je povinný zaistiť vhodnú rovnováhu medzi záujmom dieťaťa žiť v pokojnom prostredí a záujmami otca, ktorými bol vedený pri podnikaní svojich krokov. Záverom: Vzhľadom na postoj otca k stretávaniu s deťmi je na mieste otázka, či vôbec na ním podanom odvolaní ešte trvá...Pokiaľ by otec aj naďalej na podanom odvolaní trval, navrhuje, aby odvolací súd rozsudok súdu I. inštancie potvrdil v celom rozsahu, pretože je vo výrokoch správny.

14. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - účastníkom (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu I. inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f) Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu I. inštancie v napadnutých výrokoch bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny.

15. Otec maloletých sa domáhal zverenia maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti, s tým, že maloleté viackrát prejavili ochotu byť u otca dlhšie, ako je určené predchádzajúcim rozhodnutím, avšak matka s týmto nesúhlasila, neumožňuje deťom ani len o jednu noc dlhšie prespať u otca. Matka sa návrhom doručeným dňa 29.11.2017 (pod sp. zn. 38P/42/2017) domáhala novej úpravy styku otca s maloletými tak, že by sa s maloletými stretával každý nepárny týždeň od piatka 17.00 hod do nedele do 16.00 hod. a zvýšenia výživného na maloleté. Maloleté už nemajú záujem chodiť k otcovi počas bežného týždňa, najmä vzhľadom na vzdialenosť bydlísk, maloleté s otcom už viackrát ísť odmietli. Uznesením č. k. 31P/40/2017-46 zo dňa 24.1.2018 súd spojil konanie o návrhoch otca a matky na spoločné konanie. V časti konania o návrhu matky na zvýšenie výživného bolo rozhodnuté dňa 14.11.2018 čiastočným rozsudkom č. k. 31P/40/2018-313 formou schválenia rodičovskej dohody rodičov. Po rozhodnutí čiastočným rozsudkom vo veci zvýšenia výživného zostal predmetom konania návrh otca na zverenie maloletých do striedavej osobnej starostlivosti, spolu s návrhom na uloženie informačnej povinnosti matke a návrh matky na novú úpravu styku otca s maloletými.

16. O maloletých bolo vo veci osobnej starostlivosti a úpravy styku naposledy rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu v Trnave č. k. 22P/45/2014-372 zo dňa 2.6.2016, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 22P/45/2014-475 zo dňa 13.12.2016, ktorým boli s právoplatnosťou k 1.2.2017 maloleté zverené do osobnej starostlivosti matky a otcovi bol upravený styk tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletými každý nepárny kalendárny týždeň v roku nepretržite od piatka 17.00 hod. do nasledujúceho pondelka párneho kalendárneho týždňa do 8.00 hod., kedy si maloleté deti prevezme v mieste bydliska matky a po ukončení styku odovzdá v školskom a predškolskom zariadení, ďalej každý kalendárny týždeň v roku v stredu v čase od 17.00 hod. do 19.00 hod., kedy si maloleté deti prevezme a po ukončení styku odovzdá v mieste bydliska matky. Mimo bežnej úpravy styku je otec oprávnený sa stýkať s maloletými deťmi počas vianočných sviatkov každý nepárny kalendárny rok odo dňa 24.12. od 10.00 hod. do dňa 25.12. do 10.00 hod. a potom odo dňa 28.12. od 10.00 hod. do 31.12. do 10.00 hod. a každý páry kalendárny rok odo dňa 25.12. od 10.00 hod. do dňa 28.12. do 10.00 hod. a potom odo dňa 31.12. od 10.00 hod. do 1.1. nasledujúceho kalendárneho roka do 18.00 hod.; počas jarných prázdnin každý páry kalendárny rok od pondelka od 10.00 hod. nepretržite do nedele do 18.00 hod.; počas veľkonočných prázdnin každý nepárny kalendárny rok od štvrtka od 10.00 hod. nepretržite do nedele do 18.00 hod. a každý páry kalendárny rok vo Veľkonočný pondelok od 10.00 hod. do 18.00 hod.; počas letných prázdnin každý páry kalendárny rok nepretržite od 1.7. od 10.00 hod. do 15.7. do 18.00 hod. a potom znova od 1.8. od 10.00 hod. do 15.8. do 18.00 hod. a každý nepárny kalendárny rok od 16.7. od 10.00 hod. do 31.7. do 18.00 hod. a potom znova od 16.8. od 10.00 hod. do 31.8. do 18.00 hod. Rodičom bolo uložené výchovné opatrenie rodičovská terapia v počte

12 sedení na RPPS pri ÚPSVaR Trnava s cieľom zlepšiť vzájomnú komunikáciu rodičov a zjednotenia výchovných postupov. Ako vyplýva z tohto rozvodového rozsudku v čase tohto rozvodového konania boli vzťahy medzi rodičmi veľmi konfliktné, rodičia si protirečili, obviňovali sa navzájom, nedôverovali si, ich komunikácia bola vysoko deštruktívna. Otec už v priebehu tohto konania žiadal o zverenie maloletých do striedavej osobnej starostlivosti. Vykonaným znaleckým dokazovaním sa nepotvrdila vhodnosť striedavej osobnej starostlivosti, z dôvodu potreby stabilizácie výchovného prostredia otca, zlej komunikácie medzi rodičmi, pričom hlavným destabilizujúcim faktorom, ktorému boli maloleté vystavené bolo antagonistické nastavenie rodičov (č. I. 34 rozsudku č. k. 22P/45/2014-372).

17. Keďže predmetom odvolania otca bolo, že neboli splnené procesné podmienky keď odvolateľ poukazuje na to, že súd rozhodol v jeho neprítomnosti, a to na pojednávaní dňa 10.04.2019, ktorého sa on pre náhle zdravotné problémy nemohol zúčastniť. Otec sa na toto pojednávanie nedostavil pričom na druhý deň 11.4. matka mala otca detí vidieť v čase 14.10 hod. pred firmou, kde pracuje a následne v piatok 12.4. prišiel otec pre deti za účelom realizácie styku. Bolo zistené, že otec ani dodatočne nedoložil potvrdenie, že bol u lekára... CSP definuje vecné procesné podmienky ako podmienky, za ktorých môže súd konať a rozhodnúť, podmienky na strane súdu, podmienky na strane účastníkov a negatívne procesné podmienky a skúmanie splnenia uvedených procesných podmienok je spravidla úradnou povinnosťou súdu počas celého priebehu konania. Otec svoju účasť neospravedlnil vopred telefonicky ani písomne, bol zastúpený advokátkou a sám bol v konaní opakovane vypočutý. Súd teda správne vo veci konal a rozhodol. Tento odvolací dôvod nie je daný.

18. Ďalší otcom udávaný odvolací dôvod nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolateľ tvrdí, že na poslednom pojednávaní, na ktorom sa nezúčastnil zo zdravotných dôvodov, nemohol osobne reagovať na vyjadrenia matky, chcel tiež využiť právo záverečnej reči. Právna zástupkyňa otca ospravedlnila neprítomnosť otca na pojednávaní súd vyhlásil uznesenie, že bude pojednávať v neprítomnosti otca, nakoľko procesné podmienky pre pojednávanie boli splnené (otec o termíne pojednávania vedel, bol riadne zastúpený advokátom,...). Tento odvolací dôvod by mohol byť naplnený vtedy, ak nesprávny postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv otca ako účastníka konania, by dosiahol takú intenzitu, ktorá by odôvodňovala záver o tom, že celé konanie sa javí ako nespravodlivé. To však netvrdí ani sám odvolateľ, pretože v kontexte celého konania súdu I. inštancie sa upriamuje len na posledné pojednávanie, ktorého sa on sám z dôvodov na jeho strane nezúčastnil. Tento odvolací dôvod nie je daný.

19. V zmysle ust. § 24 ods. 2 zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať, ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa, ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

20. Striedavá starostlivosť kladie na rodičov vysoké ľudské a osobnostné požiadavky, ak však rodičia dokážu kultivovane zvládnuť potom výrazne zvyšuje predpoklad, že láskyplný a produktívny vzťah dieťaťa k obom rodičom zostane zachovaný aj po zrušení spoločnej domácnosti. Striedavú starostlivosť nemožno chápať ako prostriedok na potrestanie druhého rodiča, ktorý sa o dieťa prevažne sám staral. Hmotnoprávnymi podmienkami pre nariadenie striedavej starostlivosti rodiča kumulatívne sú, ak

- obidvaja rodičia sú spôsobilí vychovávať dieťa (nespôsobilosť dieťa vychovávať je daná najmä jeho zdravotným stavom, fyzickým alebo psychickým, nevhodnou kvalitou jeho výchovného prostredia, neexistujúcim, nedostatočným alebo nevhodným prostredím v domácnosti rodiča, a pod.);
- obidvaja rodičia majú o osobnú starostlivosť dieťaťa záujem (nemožno nahradiť striedavú osobnú starostlivosť v prípade, ak o ňu nemajú záujem obaja rodičia, teda proti vôli rodiča, ktorý sa o dieťa starať osobne nechce a žiada len právo styku s dieťaťom, nanútenie osobnej starostlivosti nemôže byť na prospech dieťaťu);
- je to v záujme dieťaťa, keď podľa ods. 4 je záujmom dieťaťa v prvom rade právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom, pričom treba prihliadnuť najmä na citové väzby dieťaťa, jeho vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia, schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd musí dbať, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného rovnocenného, rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi;

- ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa povinnosť prihladať aj na tento faktor vylučuje z aplikácie striedavej starostlivosti detí, ktorých rodičia trvale vytvárajú vzájomné nepriateľské prostredie. Pri takýchto rodičoch nie je predpoklad, že budú spolupracovať aspoň v nevyhnutnej miere na zaistenie potrieb dieťaťa. V takýchto prípadoch naplnenie pozitívneho záväzku štátu vyžaduje, aby súd najprv zistil motív každého z rodičov a pokúsil sa o nápravu vzťahov, pritom je potrebné poskytnúť každému z rodičov dostatok vlastného priestoru na výchovné pôsobenie na dieťa. Počas konania sa súd musí pomocou odborníkov pokúsiť o odstránenie negatívnych vplyvov, napr. nariadením odborného poradenstva podľa ust. § 37 ods. 2 písm. d). Sleduje účinnosť nariadených opatrení a vyhodnocuje ich. Podľa postoja a snahy každého z rodičov potom rozhodne o zverení dieťaťa tomu rodičovi, ktorý svojím postojom poskytuje záruky lepšieho výchovného prostredia na dieťa. Riadna výchova dieťaťa je nielen právom, ale aj povinnosťou rodičov a nemožno ju realizovať akýmkoľvek spôsobom. Úloha súdu dohliadať na riadny výkon je opakovane zvýraznená v medzinárodných a vnútroštátnych prameňoch práva, preto by úloha súdu nemala končiť vyhlásením rozsudku, ale vzájomné vzťahy medzi rodičmi, spôsob ich kooperácie, akceptácia opatrení odporúčaných odborníkmi, by mali byť podkladom pre prípadné nariadenie ďalšieho poradenstva, a to až do doby zmiernenia úplného napätia.

V zmysle § 25 ods. 1, 2 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť. Aj rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do starostlivosti má právo v primeranom rozsahu podieľať sa na výchove dieťaťa, v starostlivosti oň i na budovaní citových a rodinných väzieb, je a stále zostáva rodičom so všetkými právami a povinnosťami z tohto vzťahu vyplývajúcimi. Realizuje sa to prostredníctvom styku tohto rodiča s dieťaťom. Je pritom treba mať na zreteli, že akákoľvek deformácia vzťahu rodič a dieťa v dôsledku odcudzenia sa neskôr len ťažko napráva. Zákon pritom vo vyššie citovaných ustanoveniach uprednostňuje dohodu rodičov o styku s maloletým dieťaťom a iba ak sa rodičia nedohodnú, upraví styk autoritatívne súd. Pri rozhodovaní o rozsahu styku je dôležité zvážiť okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa: ako jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v starostlivosti, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim; ako aj okolnosti na strane rodičov ako ich vzájomný vzťah, ich časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča, spoje a podobne. Prvoradý je tu predovšetkým záujem dieťaťa, ktorý pritom treba chápať čo najextenzívnejšie. V záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho vývoj a výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva. Je pritom v záujme dieťaťa, aby udržovalo rodinné väzby s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov, pričom dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city slobodne bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča. Vždy však treba mať na zreteli, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí.

21. Súd I. inštancie na základe vykonaného dokazovania i vlastného posúdenia a zhodnotenia dôkazov výpovede rodičov na mnohých pojednávaniach skonštatoval v závere, že striedavá osobná starostlivosť o maloleté deti nie je vhodná. Poukázal na neschopnosť rodičov navzájom komunikovať v záujme maloletých detí. Z výpovedí a zo správania rodičov na pojednávaní je zrejmé, že sa nerešpektujú, že nie sú schopní tak navzájom komunikovať, aby striedavá osobná starostlivosť bola na prospech maloletých detí. Pokiaľ sa jedná o komunikáciu formou sms medzi rodičmi, tak vzťah rodičov, ako už súd poukázal, je konfliktný až antagonistický. Matka otca odmieta a otec vystupuje z pozície moci, súd tak poukázal na tieto správy na č. I. 455 - 457. V konaní súd ustanovil znalkyňu, otec navrhol znalecký posudok na prvom pojednávaní, znalecké dokazovanie bolo nariadené. Znalkyňa PhDr. Halašová sa vyjadrila v závere znaleckého posudku k vzťahu detí k rodičom, keď maloletá C. má k matke pozitívny vzťah, k otcovi negatívny, maloletá I. k obojom rodičom pozitívny. Pokiaľ sa jedná o vzťah matky a otca k maloletým tak obaja porovnateľne majú pozitívny vzťah k deťom a pre život rodičov je téma ich detí dominantná. Pokiaľ sa jedná o osobnosť otca, tak ho vyhodnotila bez psychopatológie, že nemá záujem o nezaťažujúce vzťahy. Osobnosť matky vyhodnotila tak, že sú prítomné znaky maladaptácie, osobnej nezrelosti. Príčinu narušenia vzťahov medzi maloletými deťmi a otcom od posledného znaleckého posudku znalkyňa vyhodnotila tak, že sa nepreukázalo v projektových metódach a vyjadreniach detí, že by mali osobné negatívne zážitky počas stretávania sa so svojim otcom, pričom C. lojalizuje matkine pocity, vníma ich ako vlastné, čo narúša jej prirodzený vzťah k otcovi. I. vyjadrila svoj pozitívny vzťah k otcovi ako aj k matke. Keď sa mala vyjadrovať znalkyňa k vhodnosti prostredia a vplyvu výchovného prostredia u otca

maloletých detí, tak sa vyjadrila, že vhodnosť a vplyv výchovného prostredia otca je porovnateľné s výchovným prostredím matky. U vhodnosti výchovného prostredia matky, uviedla, že je pozitívne, že matka má negatívny vzťah k otcovi, demonštrovala odpor k otcovi, obe deti môžu odmietaním odchodu od matky a rýchlym návratom k nej usilovať o zlepšenie nálady svojej matky a o jej spokojnosť. Deti však neuviedli žiadnu osobnú negatívnu skúsenosť so svojim otcom a za súčasného stavu nenavrhujú striedavú starostlivosť.

Poukazuje na to, že maloletá C. má neurotický vývin, psychický stav je destabilizovaný, je vzťahmi medzi rodičmi výrazne traumatizovaná a vzťah k rodičom má teda polarizovaný. I. má tiež podľa znalkyne neurotický vývin a takisto je traumatizovaná antagonizmi medzi rodičmi, má však porovnateľne pozitívny vzťah k obojmu rodičom. Stretávanie detí s otcom však hodnotila znalkyňa v prostredí matky ako určité tabu a deti nie sú pozitívne vedené k stretávaniu s otcom. Obe maloleté si podvedome vynucujú nadmernú až škodlivú pozornosť namiesto toho, aby boli primerane saturované ich vývinové potreby, a to je láska a ochrana oboch rodičov, kontrolujú a diktujú spôsob a rozsah vzájomných konfliktov, to však narúša ich psychický vývin. Znalkyňa preto uviedla, že za súčasného stavu nepovažuje za vhodné nariadiť striedavú osobnú starostlivosť. Navrhla upraviť styk mal. detí s otcom, na každý druhý víkend a zaviazat' matku, aby deti aktívne pripravila a pozitívne motivovala k stretnutiu s otcom. Apelovala k zlepšeniu vzájomných vzťahov rodičov, ako aj k znormálnovaniu vzťahu mal. detí k svojmu otcovi. Kľúčom k tomu má byť práve upravenie vzťahu medzi rodičmi. Tiež uviedla v bode 12 svojho posudku, aby rodičia uzavreli s odborným pracoviskom zmluvu o rodinnej terapii a poradenstve, a ktorá bude obsahovať vyhodnotenie pokroku oboch rodičov, dosahovaní stanovených cieľov po štvrtroku, po roku, ktorú pracovisko súdu poskytne a uviedla, že je dobrou praxou, že súd potom rozhoduje o zverení detí tomu z rodičov, ktorý viac pokročil v pochopení prijatia aplikácie cieľov zodpovedného rodičovstva.

22. Súd poukázal aj na spoluprácu so psychologickou poradňou TENENET, ten podával správy o výsledkoch spolupráce, na č. I. 319-320 sú správy z decembra 2018, z novembra 2018, keď poukazuje psychologická poradňa, že deti niekoľkokrát sa s otcom stretli, nie podľa rozhodnutia súdu. C. viackrát, mladšia dcéra pomenej a deti majú bližší vzťah k matke, k otcovi prechovávajú pocit lásky, nie však vzťah taký blízky ako k matke. Otec nedodržuje sľuby, porušuje ich, bude poskytovaná pomoc pri plánovaní programu, aj v správe pred posledným pojednávaním, psychologická poradňa uviedla, že vzájomná komunikácia medzi matkou a otcom sa nezmenila, odporúčajú využívať minimálne písomnú formu komunikácie. Vyjadrili sa však, že stretávanie detí s otcom je na dobrej ceste, výhrada bola teda smerovaná hlavne k tejto komunikácii rodičov, ktorá je ešte problematická. Aj PhDr. D., psychologička z Centra pre rast osobnosti, o. z. Trnava vyjadruje svoj súhlas s uskutočňovaním rodinnej terapie a terapie za účelom zlepšenia komunikácie medzi rodičmi.

V zmysle záverov predloženého znaleckého posudku PhDr. Halašovou, pokiaľ sa jedná o poslednú správu o spolupráci s rodičmi, psychologická poradňa TENENET, o. z. zo dňa 04.03.2019 sa vyjadrila, že je dôležité zachovať prípadne zlepšovať zvolené prístupy a postupy, ktoré ovplyvnili pozitívne zmeny zo strany matky a otca, že od decembra predchádzajúceho roku pozitívne zmeny nastali a naďalej pokračujú, ide o pokroky pri práci s deťmi, deti chodia na stretnutie s otcom v rámci stanovených dní a dodržiava sa aj čas stretnutí, matka aj otec aktívne pracujú na tom, aby stretávanie bolo hladké. Príprava na stretnutie s otcom prebieha bez väčších problémov, deti sú vedomé toho, kedy a ako dlho majú tráviť čas s otcom a tento vyhradený čas je rešpektovaný a dodržovaný zo strany detí aj rodičov. Ako už bolo spomínané poukázali na to, že vzájomná komunikácia medzi matkou a otcom maloletých detí sa nezmenila, preto odporúčajú naďalej využívať minimálne písomnú komunikáciu. Znamená to, že tieto správy boli zabezpečené pred rozhodnutím súdu. V spolupráci so psychológmi, či už dobrovoľnej alebo odporúčenej zo strany súdu, to znamená, že bolo v tomto doplnené dokazovanie a nemožno vytýkať tak, ako otec v odvolaní poukazuje, že by tým súd nesprávne a neúplne zistil skutkový stav veci. Spoločnosťou TENENET - psychologickou poradňou bolo otcovi odporúčané, aby mal správne deti motivovať na stretávanie s ním, aby rešpektoval to, že keď ho požiadajú samé sa vyjadria ako dlho budú u neho, boli to čiastkové odporúčania spoločnosti po spolupráci s rodičmi. V predmetnom konaní sa však aj dostatočne prejavilo prvoradé hľadisko, a to je záujem maloletého dieťaťa, ktorý je predpokladom na rozhodnutie o zverení do striedavej starostlivosti, a to schopnosť dohody rodičov a nevyhnutnosť intenzívnej komunikácie. Poukázalo sa súdom I. inštancie, že sa musia rodičia vedieť dohodnúť o veciach v súvislosti so školskou dochádzkou aj s mimoškolskými aktivitami. Dieťa má právo vyjadrovať svoj názor v konaniach, keď sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého má právo byť vypočuté a náležite sa má názoru dieťaťa venovať pozornosť zodpovedajúca veku a rozumovej vyspelosti. Treba poukázat' na to, že maloleté deti sa vyjadrovali pred rozhodnutím súdu u kolízneho opatrovníka, akým spôsobom prebiehajú stretnutia u otca, bol urobený pohovor s deťmi pred rozhodnutím aj v marci 2019,

keď maloletá C. uviedla, že jej je s otcom dobre, riešili zase umiestnenie na poschodovej posteli ako spali, raz jedna alebo druhá s otcom dolu na poschodovej posteli. Už je to lepšie ako bolo voľakedy, s maminou je doma dobre, otca má rada, ale niektoré veci jej vadia. Keď zapne televízor a nepozera s nimi alebo pozerá do mobilu. Uviedla však, že otec im kontroluje domáce úlohy ak majú. Maloletá I. sa takisto vyjadrila, že má otca rada aj maminu, rada s nimi trávi čas, keď je u otca, tak sa jej tam dobre spí a uviedla aj pozitívne, že mama s otcom sa už tak nehádajú ako niekedy, že sa aj rozprávajú. Treba poukázať aj na pohovor detí so znalkyňou. Deti sa jednoznačne vyjadrovali ku vzťahu k rodičom, súd sa viackrát pokúšal o postupné zlepšovanie vzťahov medzi rodičmi o obnovenie stretávania otca s maloletými deťmi, pretože deti ho začali odmietaať, riešilo sa to aj v konaní o výkon rozhodnutia pod sp. zn. 32Em/2/2017. Aj v tomto konaní podnikal súd kroky k zlepšeniu vzťahov medzi účastníkmi, obnoveniu stretávania, tak sa podarili stretnutia s otcom v roku 2018 v marci, v sobotu od 9-tej do 17-tej, v júni v sobotu od 9-tej do doby podľa rozhodnutia detí, resp. C., ktorá chce ísť už domov. V októbri, septembri 2018 boli s otcom deti iba raz v mesiaci, vo februári 2019 už aj s jedným prespatím a pred posledným pojednávaním na celý víkend s prespatím. Pozitívne súd hodnotil aj to, že matka hoci nekomunikuje veľmi s otcom a stále k nemu prechováva negatívne pocity dokázala zabezpečiť a motivovať deti pre stretnutie s otcom aj počas celého víkendu. A uvedený tento nastavený režim stretávania a prístup by mal byť zachovaný ďalej. Súd tak správne na matku apeloval, aby v tejto motivácii pokračovala a zároveň konštatoval, že vzhľadom na znalkyňou konštatovanú neprimeranú až škodlivú moc maloletej C. nad rodičmi nie je na mieste ustupovať drobným výhradám zo stany maloletých, ale skôr trpezlivo a citlivo vysvetľovať. Tak vlastne po určitej dobe realizácie stretávania v tomto modeli dôjde k upokojeniu maloletých a zvyknutie si na určitý režim, tak isto zhodnotil aj súd správne pokiaľ sa deti sťažujú matke na negatívne zážitky s otcom skôr súd mal za to, že maloleté preberajúc pri matke jej emocionálny postoj k otcovi lojalizujúci snažia sa jej povedať iba skutočne negatívne zážitky, hoci zo záverov znaleckého posudku jednoznačne vyplýva, že neboli preukázané v projektových metódach, ani vo vyjadreniach detí, že by mali osobné negatívne zážitky počas stretávania sa s otcom. Súd aj správne poukázal na venovanie sa otca počas styku deťom, jednoznačne to dokazujú aj fotografie na spoločných výletoch, ktoré sú založené v spisovom materiály z č. I. 361-364 a tiež aj 368-447. Aj pred posledným pojednávaním sa riešilo, akým spôsobom sa deti budú odovzdávať otcovi, či to bude od matky alebo zo školy. Matka sa vyjadrovala, že piatok je taký, že deti majú cez víkendy súťaže a mala by im nabaliť veci už na piatok do školy, aby ich mohol otec zo školy vyzdvihnúť aj s týmito vecami. Otec preferoval preberanie detí zo školy, aby neboli konfrontované s konfliktami medzi rodičmi a boli pozitívne nastavené na víkend už priamo zo školy. Čo sa týka ostatných sviatkov, tak sa otec vyjadroval, že trvá na styku v rozsahu predchádzajúceho rozhodnutia, príp. širšieho. Keďže sa rodičia na úprave styku nedohodli, tak rozhodol súd o novej úprave styku, upravil bežný styk otca s maloletými deťmi, počas hlavných sviatkov a prázdnin, aby tak otec mal dostatočný priestor na rozvoj svojho vzťahu s maloletými deťmi a aby mohol výchovne pôsobiť na maloleté deti ako ďalší rodič, rovnocenne s matkou. Nastavenie bežného styku sa snažil súd stanoviť so zachovaním pozitívneho prístupu detí k stretávaniu sa, aby sa minimalizovali konflikty medzi rodičmi za prítomnosti detí a bral do úvahy odporúčania znalkyne. Znalkyňa navrhla na každý nepárny kalendárny týždeň, a preto súd na nepárny kalendárny týždeň od piatku od 12.00 do nedele do 17:30 tento styk upravil. Zároveň tak rešpektoval výhrady matky k zachovávaniu odovzdávania detí priamo do školy v pondelok po víkende, keďže deti navštevujú školské zariadenia v rôznych obciach bol by problém stíhať začiatok vyučovania u jednotlivých škôl, u C. v D. a u I. v D., taktiež prihliadal na zvyky maloletých detí, ako je C., ktorá chodí so spolužiakmi autobusom a bude lepšie keď budú chodiť od matky do školy, aby nemuseli skôr u otca vstávať a aby tak aj pobyt u otca nebol spojený s týmto negatívom. Keďže bežný styk upravoval súd nanovo, začiatok stanovoval tak, že otcovi umožnil skôr sa s nimi stretnúť, už od piatku, kedy ich vyzdvihne priamo zo školského zariadenia, už aj vzhľadom na to, aby nedochádzalo k určitým konfliktom pri odovzdávaní detí medzi rodičmi, aby neboli deti toho svedkami. Vyriešil takisto aj výhradu matky, že by si museli brať so sebou do školy nejaké veci, ktoré potrebujú pri ďalších aktivitách, otec sľúbil, že tieto veci je schopný prebrať osobne, aby si ich nemuseli do školy brať, preto aj tento model je za súčasnej situácie ešte nedobrého komunikovania s rodičmi dostatočný na to, aby sa umožnilo otcovi uplatňovať svoju výchovnú funkciu v záujme maloletých detí, aby naopak deti si upevnili vzťah s druhým rodičom, u ktorého nie sú osobne zverené do výchovy. Zároveň sa upravovali aj vianočné sviatky a Silvester, styk počas týchto sviatkov, počas jarných prázdnin a Veľkonočného pondelka, počas jarných prázdnin a vianočných sviatkov rovnaká úprava zostala ako v predchádzajúcom období a pri veľkonočných sviatkoch sa skracoval styk oproti predchádzajúcej úprave, ktorý bol predtým pondelok už od 10.00 hod., rešpektujúc výhradu matky, že dievčatá sa tešia na to, že ich prídu chlapci šibať, preto sa upravil Veľkonočný pondelok od 13.30 hod. Počas letného obdobia sa styk upravil v zmysle predchádzajúcej úpravy, aby mali obaja rodičia dosť času na strávenie a plánovanie letnej dovolenky a

rovnakú možnosť stretávania sa s deťmi. Už aj vo svojom vyjadrení k vyjadreniu k odvolaniu matky sa otec jednoznačne vyjadril, že dva týždne v celku cez prázdniny deti boli u neho, od 16.7. do 31.7.2019, ani raz sa nepýtali domov, ani sa nesťažovali, preto tento nastavený režim stretávania sa detí s otcom, deťom vyhovuje a odvolací súd konštatuje, že bol súdom I. inštancie upravený správne v značnom rozsahu. Po podaní znaleckého posudku sa vyjadrila právna zástupkyňa otca i otec, že netrvajú na výsluchu znalkyne, bol potom vydaný čiastočný rozsudok a schválená dohoda rodičov o výživnom až pred rozhodovaním súdu, teda pol roka po vypracovaní znaleckého posudku navrhol otec znalkyňu vypočuť, hlavne chcel posudzovať či sa naplnilo zlepšenie vzťahu medzi rodičmi, aby po štvrtroku či polroku sa podarilo odstrániť negatívne javy a znalkyňa sama uviedla, že je dobrou praxou, že súd o zverení maloletých detí tomu z rodičov rozhodne, ktorý viac pokročil v pochopení a prijatí aplikácii cieľov zodpovedného rodičovstva. Však závery znaleckého dokazovania boli jednoznačné, znalkyňa neodporúčala striedavú starostlivosť matky a uviedla zároveň aj frekvenciu stretávania otca s deťmi. Matka sa vyjadrila k odvolaniu otca aj k aktuálnemu stretávaniu sa detí s otcom od 12.4.2019 do 21.6.2019, keď sa v niektorých prípadoch neuskutočnilo, pretože otec detí neprejavil snahu a záujem o to, aby s ním naše deti chceli odísť, ale naopak, výčitkami zmaril jej úsilie a stretnutie sa neuskutočnilo. Alebo keď mu deti, povedali, že nedodržel slovo, lebo nemali spať s ním, že mama im povedala ako sa s tatinom dohodli na tom ako budú u neho spať. Otec sa tomu čudoval, že odkiaľ vedia, čo sa dohodli. Na to odišiel so slovami: „Tak si spíte u mami.“ A odišiel. Alebo vôbec na stretnutie neprišiel. Po pol hodinovom čakaní s deťmi mu poslala sms, či bude meškať. Na to odpísal: „Ahoj. Deti si nevedela pripraviť na stretnutie minule a nevieš to ani teraz. Deti so mnou nekomunikujú. Neodpovedajú na moje správy. A keďže nemajú u mňa samostatné lôžko, nemôžu byť so mnou.“ Deti raz so svojim otcom strávili vonku pred domom dve hodiny. Potom otec bez slova odišiel, teda deti zostali doma. Pýtali sa, prečo tatino odišiel. Stalo sa tiež že mu matka ponúkla náhradný termín kvôli tomu, že v určený sa stretnutie nerealizovalo, otec odmietol, že má už dohodnuté montážne práce. Pri uskutočnení stretnutí sa ďalej riešila otázka spania detí na poschodovej posteli, pretože sa stále zo strany otca nepodarilo zabezpečiť samostatné spanie mal. detí.

23. Pokiaľ sa jedná o uloženie výchovného opatrenia, tak vo výroku IV. pre zlepšenie komunikácie rodičov, zlepšenie vzťahov uložil matke a otcovi sa zúčastniť odborného psychologického poradenstva absolvovať 25 konzultácií so psychológom v termínoch a spôsobom podľa jeho určenia na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, keď potrebu tohto výchovného prostredia v podobe rodičovskej terapie potvrdila aj v konaní ustanovená znalkyňa. Rodičia sa obaja vyjadrili, že sú ochotní podrobiť sa výchovnému opatreniu. Súd správne apeloval na rodičov, aby si uvedomili, že hlavne zdravý psycho-sociálny vývin ich detí je na ich vlastnej zodpovednosti, v ich rukách. Je na matke, aby pracovala na spracovaní svojich negatívnych pocitov voči otcovi, aby mimo úroveň pocitov vo vzťahu predtým partnerského, vedela sa dostať a aby si všímala otca len ako otca, ktorý má svoje názory a postupy a chce byť dobrým otcom. Tiež ale poukázal súd na to, aby otec miernil svoje asertívne správanie, tak voči matke i maloletým a bol citlivejší, prejavil pochopenie pre niektoré emočné reakcie matky, aby na ňu neútočil. Takýmto spôsobom vysvetľoval súd správne účel uloženého výchovného opatrenia, uložil ho i napriek tomu, že v spolupráci s organizáciou TENENET, táto organizácia s takouto terapiou určenou súdom súhlasila. Súd sa vyjadril aj k tomu, že neukladal výchovné opatrenia maloletým, pretože ohľadne maloletých sa už spolupracuje s PhDr. S. a tiež aj aktivity sú s PhDr. D..

24. Otec v odvolaní navrhuje, aby ho matka informovala, okrem súdom uloženej povinnosti, aj o návšteve lekára s maloletými deťmi v ten daný konkrétny deň, sms správou alebo e-mailom. Matka s otcom odmieta komunikovať a je dôležité, aby otec vedel kedy a z akého dôvodu deti navštívili lekára, čo možno najskôr. Nemá zmysel to otcovi oznámiť na konci mesiaca. Stráca sa tak opodstatnenosť otcovej úlohy v čase choroby/úrazu detí. Vo výroku V. uložil súd matke povinnosť informovať otca pravidelne mesačne o otázkach týkajúcich sa maloletých v znení navrhnutom matkou ako je v zápisnici o pojednávaní 25.1.2019, ktoré bolo širšie, ako otcov návrh zo dňa 9.12.2018 (č. I. 336). Súd tu rozhodoval z vykonaného dokazovania, že mal za preukázané, že komunikácia medzi rodičmi riadne nefunguje, uznala to aj matka a nemala výhrady na uloženie informačnej povinnosti. Súd vysvetli aj správne prečo neuložil informačnú povinnosť matke spôsobom formulovaným otcom, tak aby matka informovala otca i “bezodkladne o podstatných aktuálnych a mimoriadnych okolnostiach týkajúcich sa maloletých detí“. Považoval správne navrhovaný petít za nevykonateľný, veľmi široko formulovaný a bežné aktuálne informovanie ohľadne maloletých je vecou nevyhnutnej komunikácie rodičov na samotné fungovanie styku, na ktorej nápravu súd nariaďoval výchovné opatrenie. Záver súdu, že nie je možné formou

uloženia informačnej povinnosti zabezpečiť zlepšenie komunikácie. Na jej nápravu slúži iný inštitút, a poukázal, že účelom informačnej povinnosti v zmysle § 24 ods. 5 ZoR je zabezpečiť "pravidelné informovanie sa o maloletom" s cieľom, aby rodič, ktorý dieťa nemá v osobnej starostlivosti mal základné informácie o tom, ako sa jeho dieťaťu darí a čím žije a pre vykonateľnosť výroku súd musí určiť presný interval informovania. Aj matka uloženú informačnú povinnosť považuje za dostatočnú a aj keď rozsudok nie je právoplatný aj ju dobrovoľne plní. V tejto časti je preto odvolanie otca tiež nedôvodné.

25. Trovy konania boli súdom rozhodnuté správne podľa § 52 CMP, pretože Niet žiadneho zákonného dôvodu, aby súd v mimosporovom konaní tohto druhu priznal náhradu trov konania, ak nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v § 53 a nasl. CMP.

26. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu potom odvolací súd rozsudok súdu I. inštancie ako vecne správny vo výroku, s použitím ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

27. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 52 CMP.

28. Senát odvolacieho súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu I. inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde I. inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).